

MEDIJI O ZDRAVSTVU

ponedeljak, 11. decembar 2023.godine

KZUS- KZUS: Uspešno održano Savetovanje „Bolje zdravstvo za bolje zdravlje“

RTS- Ambulante pune dece zbog virusa, kada se obratiti lekaru

RTS- U ovoj godini obavljeno 11.000 postupaka VTO – kako kao društvo da pomognemo parovima koji se bore za potomstvo

BLIC- PODVIG SRPSKIH DOKTORA! Lekari iz devojke (22) izvadili tumor težak 25 KILOGRAMA i spasili joj život: "Došla je sa jakim bolovima, izvukli smo i 10 litara vode"

RTV- Škodrić: Od početka kovida u zdravstvu zaposleno 12.436 ljudi

RTV- Škodrić: Zahvaljujući novim mamografima preventivni pregledi dostupni svim ženama

DNEVNIK- PROGRAM ODREĐIVANJA PEPSINA KOD DECE U DIJAGNOSTICI REFLUKSNE BOLESTI Do dijagnoze iz pljuvačke neinvazivnom metodom

POLITIKA- Dijabetes u trudnoći podrazumeva strogi nadzor lekara

SAVETOVANJE

KZUS: Uspešno održano Savetovanje „Bolje zdravstvo za bolje zdravlje“

Vrnjačka Banja 6,7,8 decembar 2023.godine

Savetovanje "Bolje zdravstvo za bolje zdravlje" u organizaciji Komore zdravstvenih ustanova Srbije okupilo je više od 400 učesnika iz cele Srbije koji su tokom trodnevnog skupa pratili prezentacije i panele o najaktuelnijim temama vezanim za sistem zdravstvene zaštite.

Gotovo trideset predavača i panelista govorilo je o organizacionim, pravnim i finansijskim izazovima sa kojima je zdravstvo trenutno suočeno, ali su termini predviđeni za diskusiju omogućili interaktivnost, te priliku da se čuju i iskustva/ zapažanja "iz baze". "Ono po čemu se ovo savetovanje razlikuje od dosadašnjih je veći broj predstavnika zdravstvenih ustanova koji učestvuju na skupu kao predavači, naročito u onim delovima programa koji su organizovani u formi panela" rečeno je na otvaranju.

Predavači iz Ministarstva zdravlja, Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje, Ministarstva finansija, Državne revizorske institucije, kancelarije Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, eksperti iz oblasti zdravstva kroz svoje prezentacije dali su značajne uvide u reforme koje su u toku ili u pripremi. Veliku pažnju privukle su sesije o digitalizaciji u finansiranju zdravstvene zaštite, izmene legislativnog okvira koji se odnosi na zdravstvo i sistem ISKRA - čija primena izaziva nedoumice.

Podsećamo, Savetovanje je tradicionalni stručni skup koji Komora zdravstvenih ustanova Srbije organizuje od svog osnivanja 1959. godine. Savetovanje se održava dva puta godišnje i namenjeno je zaposlenima u zdravstvenim ustanovama iz cele Srbije (među učesnicima najviše je rukovodilaca - direktora i zamenika direktora, potom pravnika, ekonomista ali i drugih zaposlenih u zdravstvu koji imaju interesovanja za aktuelnosti u sistemu u kom rade).

Komora zdravstvenih ustanova Srbije zahvaljuje se svim učesnicima skupa "Bolje zdravstvo za bolje zdravlje" i poziva sve koji imaju komentare, sugestije ili primedbe u vezi sa organizacijom Savetovanja da ih pošalju na mejl: kzus@komorazus.org.rs.

Spisak predavača na Savetovanju:

Ministarstvo zdravlja: Prof.dr Ferenc Vicko, Doc.dr Aleksandar Stefoski, Slađana Đukić,

RFZO: Svetlana Tadin

Ministarstvo finansija: Nada Lekin, Ljiljana Manojlović

Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti: Jasna Mihailović

Državna revizorska institucija: dr Duško Pejović, Željko Motić

Predavači - predstavnici zdravstvenih ustanova: Prof.dr Slobodan Milisavljević, dr Aleksandar Čivović, Svetlana Marinković, Radmila Aksentijević, Ivana Simić, Slavica Vukobratović, Borka Nikolić, Jasna Stepanović, Jovana Živković, Marina Bjelica, dr sci.med. Katarina Vojvodić

4Upharma: Bojan Joksimović, Jane Cestovaliev

KZUS: Prof.dr Georgios Konstantinidis, dr sci.med.Dejan Stanojević, Snežana Rašić Đorđević, Olga Bukarica, Saška Stošić Tatalović

Ambulante pune dece zbog virusa, kada se obratiti lekaru

Zbog respiratornih infekcija povećan je broj dnevnih pregleda dece u domovima zdravlja. Doktorka Marija Golubović, pedijatar u Domu zdravlja "Savski venac", kaže za RTS da su ambulantne preopterećene, kao i da se broj pregleda predškolske i školske dece kreće i preko 200.

Niski intenzitet aktivnosti virusa gripa i sporadična geografska rasprostranjenost, registrovan je u nedelji za nama. Beleži se, međutim, blagi porast broja obolelih u poređenju sa prethodnom nedeljom, saopštava Institut za javno zdravlje "Milan Jovanović Batut".

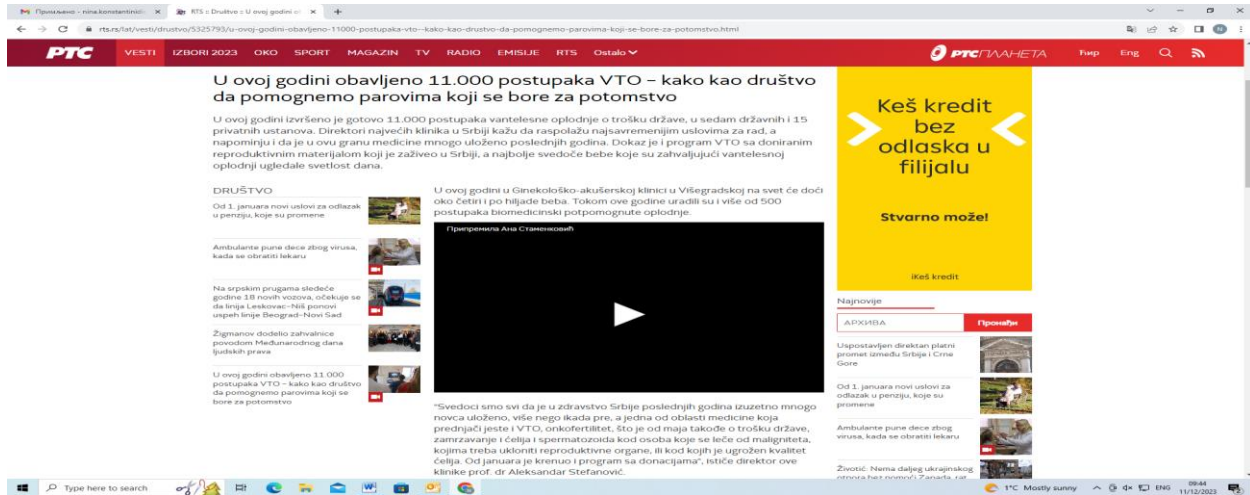
Prijavljeno je 8.787 slučajeva oboljenja sličnih gripu. Najprisutniji je kod beba, dece i tinejdžera.

Doktorka Marija Golubović, pedijatar u Domu zdravlja "Savski venac", ističe da su opterećene ambulatne predškolskog i školskog dispanzera, kao i da se broj pregleda kreće se i preko 200 na dnevnom nivou.

"Reč je o infekcijama gornjih respiratornog puteva. Prisutan je rota virus. To su 'standardni' virusi za ovo doba godine. Razlozi za veći broj obolele dece su promene vremena, boravak u kolektivima...", ističe Golubovićeva.

Prema njenim rečima, simptomi su kijanje, kašljanje, bol u grlu, tečna stolica. "Roditelj treba dete da rehidrira, snižava temperaturu, a onda da ga dovede kod lekara na pregled", ističe Golubovićeva.

Govoreći o epidemiji malih boginja u Rumuniji, doktorka kaže da u Srbiji zasad nisu zabeleženi slučajevi, ali da roditelji treba da dovedu decu na vakcinaciju kao preventiva protiv tog oboljenja.

U ovoj godini obavljeno 11.000 postupaka VTO – kako kao društvo da pomognemo parovima koji se bore za potomstvo

U ovoj godini izvršeno je gotovo 11.000 postupaka vantelesne oplodnje o trošku države, u sedam državnih i 15 privatnih ustanova. Direktori najvećih klinika u Srbiji kažu da raspolažu najsavremenijim uslovima za rad, a napominju i da je u ovu granu medicine mnogo uloženo poslednjih godina. Dokaz je i program VTO sa doniranim reproduktivnim materijalom koji je zaživeo u Srbiji, a najbolje svedoče bebe koje su zahvaljujući vantelesnoj oplodnji ugledale svetlost dana.

U ovoj godini u Ginekološko-akušerskoj klinici u Višegradskoj na svet će doći oko četiri i po hiljade beba. Tokom ove godine uradili su i više od 500 postupaka biomedicinski potpomognute oplodnje.

"Svedoci smo svi da je u zdravstvo Srbije poslednjih godina izuzetno mnogo novca uloženo, više nego ikada pre, a jedna od oblasti medicine koja prednjači jeste i VTO, onkofertilitet, što je od maja takođe o trošku države, zamrzavanje i ćelija i spermatozoida kod osoba koje se leče od maligniteta, kojima treba ukloniti reproduktivne organe, ili kod kojih je ugrožen kvalitet ćelija. Od januara je krenuo i program sa donacijama", ističe direktor ove klinike prof. dr Aleksandar Stefanović.

I u Klinici Narodni front u narednim danima očekuju prvu bebu od doniranih uvezenih ćelija, i ukupno oko 7.000 beba u ovoj godini.

"Prošle godine je bilo 760 i 100 kriotransfera, ove godine preko 1.000, imamo 80 postupaka VTO sa doniranim reproduktivnim materijalom. Raspolažemo najsavremenijim uslovima za rad", ukazuje direktor GAK Narodni Front prof. dr Željko Miković.

O trošku države gotovo 11.000 postupaka VTO u 2023.

U ovoj godini izvršeno je blizu 11.000 postupaka vantelesne oplodnje o trošku države, u sedam državnih i 15 privatnih ustanova. Poređenja radi, 2012. je urađeno 1.200 procedura.

U poslednjih 10 godina iz VTO postupaka rođeno je 15.000 beba. Jedna će narednog petka napuniti dve godine. Borba za Ljubicu trajala je punih 14 godina i toliko je postupaka prošla njena mama.

"Kada sam krenula u ovu borbu sve je bilo drugačije, finansirana dva pokušaja, starosna granica 38, sada je neograničen broj postupaka, starosna granica 45 godina, omogućena je i pomoć parovima sa azospermijom, omogućena donacija, za drugo dete postoje procedure. Za kratko vreme se sve promenilo. Srbija je jedina zemlja u Evropi, a možda i u svetu, koja ima ovako liberalne uslove finansiranja postupaka kod nas", istakla je majka i direktorka IVF centra Sandra Jovanović.

Šta još možemo – da bude više donacija reproduktivnog materijala u našim bankama, ali i snažnija psihosocijalna podrška onima koji prolaze kroz borbu za dete, poručuje Sandra. Da društvo, poslodavci, i svi shvate koliko je ovaj problem veliki, i da je neophodno više razumevanja.

Lekari iz Višegradske uklonili kod devojke tumor od 25 kg i sačuvali reproduktivne organe

Tim Klinike za ginekologiju i akušerstvo Kliničkog centra Srbije u petak je izveo operaciju kod 22-godišnje devojke, koja je u Višegradsku prebačena iz opšte bolnice u Sremskoj Mitrovici. Time što joj je izvađen tumor prečnika 70 centimetara i težak 25 kilograma spasen joj je život, ali i sačuvani organi za reprodukciju.

"Želela bih ovim putem zaista da zahvalim doktoru Stefanoviću i celom timu koji je radio na ovom mom slučaju, zapravo, zbog njih sam ja danas i živa", kaže Svetlana.

Iako je tešku operaciju imala pre samo dva dana, a ima i masku na licu, 22-godišnja Svetlana iz Rume ne skida osmeh s lica. U razgovoru za Dnevnik htela je da pozdravi porodicu i prijatelje, da poruči da je u sigurnim rukama, i da posle svega što je dozvolila, a na sreću preživela, uputi i važnu poruku.

"Želela bih da pošaljem poruku svima, kako mladima tako i starima, nije bitno za godine, proveravajte svoje zdravlje, idite kod lekara, birajte prave lekare", rekla je Svetlana.

Prof. dr Aleksandar Stefanović objasnio je da je tumor pripadao levom jajniku, dok su ostali organi bili u upalnom procesu.

"Morao je prvo da se isprazni taj tečni deo tumora, ostao je samo čvrst, da bismo mogli da ga izvadimo na rez", ispričao je prof. dr Stefanović.

Uspeo je tim lekara iz Višegradske da joj spase život, ali i da sačuva desni jajnik i matericu, za neki budući novi život.

PODVIG SRPSKIH DOKTORA! Lekari iz devojke (22) izvadili tumor težak 25 KILOGRAMA i spasili joj život: "Došla je sa jakim bolovima, izvukli smo i 10 litara vode"

Tim lekara Klinike za ginekologiju i akušerstvo UKC Srbije u Višegradskoj operisao je dvadesetdvođodišnju devojku, koja je iz unutrašnjosti prebačena u kritičnom stanju. Tumor koji je rastao u predelu jajnika, pritiskao je i druge organe i pravio tešku upalu u trbušnoj duplji. O poduhvatu koji je spasio život devojke, ali i o postupku vantelesne oplodnje i broju beba rođenih ustanovi, koja je nedavno obeležila vek postojanja, za Dnevnik govori prof. dr Aleksandar Stefanović, direktor Klinike u Višegradskoj.

Klinika za ginekologiju i akušerstvo u Višegradskoj je referentna ustanova ne samo za Srbiju, nego i za čitav region, napominje profesor Aleksandar Stefanović, mada je kolokvijalno uglavnom nazivaju porodilište.

- Dakle iz jedne opšte bolnice u Srbiji nam je poslata kao hitna žena sa jakim bolovima. Mlada žena, izuzetno gojazna, 140 nešto kilograma imala, sa teškim znacima upale trbuha i jakim bolovima. Tako da smo posle veoma kratke pripreme pristupili operativnom zahvatu i ovako spolja gledajući se odmah videlo da se radi o jednom zaista ogromnom tumoru i čitav tim je uradio tu operaciju - objašnjava profesor za RTS.

Operacija je trajala tri sata, dodaje dr Stefanović, a hirurzi su najpre morali da punktiraju više od 10 litara vode iz tumora, kako bi na kraju mogli i pored velikog reza da izvade i čvrsti deo tumora kome je inicijalna veličina bila oko 70 centimetara i ukupne težine 25 kilograma. Tumor je pripadao levom jajniku, ostali organi su bili u upalnom procesu, ali bez nekih većih promena.

- Tako da smo uradili jednu operaciju koja je prikladna stanju, ali smo i ostavili drugi jajnik, ostavili matericu pa da bude sreće, da ona se jednom ostvari i kao majka. Za sad se dobro oporavlja, ali zaista jedan neko izuzetan tumor, izuzetne veličine čak i za nas koji vidimo neretko takve tumore - navodi gost Dnevnika.

Izuzetni rezultati medicinski potpomognute oplodnje

Na Klinici za ginekologiju i akušerstvo u Višegradskoj tokom ove godine urađeno je preko 500 ciklusa medicinski pomognute oplodnje, ističe prof. dr Stefanović.

Pored toga urađeno je preko 65 zamrzavanja embriona, a u taj broj spadaju i embrioni iz donacija. Takođe, urađeno je 50 embriotransfera od zamrznutih embriona, a procenat uspešnosti od 35 odsto je iznad svetskih standarda i na to su stručnjaci u Klinici veoma ponosni, naglašava profesor.

- Onkofertilitet se od maja meseca takođe finansirano od strane države. Dakle, zamrzavanje ćelija i oocita, spermatozoida od pacijenata koji su oboleli od malignih bolesti, kojima treba ukloniti reproduktivne organe ili kojima je ugroženo kvalitetnih ćelija. Kod nas smo imali 37 ovakvih zamrzavanja - dodaje gost Dnevnika.

Jedan od velikih pomaka na ovom polju je i to što se na inicijativu predsednika Vučića i Srbija uključila u program donacija reproduktivnog materijala.

- Mi smo uradili kod nas nekih 33 ciklusa, od 80 ćelija koje smo naručili, više smo naručili spermatozoida nego oocita, takvi su nam pacijenti. Imamo šest trudnoća, šest nalaza potvrde trudnoće još uvek čekamo, tako da biće ih još, a veoma skoro očekujemo i prvu bebu i porođaj prve bebe iz doniranih ćelija iz inostranstva - navodi prof. dr Aleksandar Stefanović za RTS.

Škodrić: Od početka kovida u zdravstvu zaposleno 12.436 ljudi

UŽICE - Po najnovijem zaključku Vlade zaposlili smo 8.436 zdravstvenih i nezdravstvenih radnika koji su bili angažovani tokom kovida, a pre toga je od marta 2020. godine zaposleno 4.000, pa je ukupno u zdravstvenom sistemu zaposleno od tada 12.436, rekla je danas direktorka RFZO Sanja Radojević Škodrić.

Ona je to kazala u Užicu, gde je prisustvovala prijemu za radnike angažovane tokom pandemije kovida, sa kojima su nedavno potpisani ugovori o stalnom zaposlenju.

To su naši zdravstveni heroji, to su isti oni ljudi kojima smo aplaudirali sa naših terasa, koji su nosili skafandere danima i nisu viđali svoje porodice mesecima. Čestitam im i želim da profesionalno i odgovorno i dalje rade svoj posao, poručila je Radojević Škodrić.

Navela je da su poslednjih godina ogromna ulaganja u zdravstvo, veća nego ikada u istoriji Srbije - od izgradnje novih bolnica, nabavke savremene opreme do lekova i lečenja dece, ali da sve to ne bi imalo značaj da nije zdravstvenih radnika.

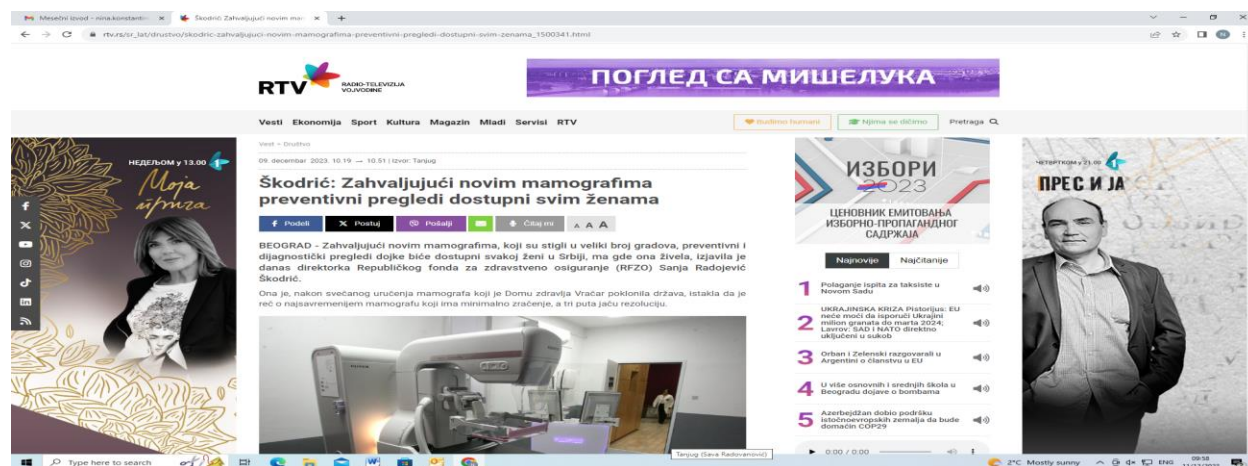
Radiće se na povećanju njihovih plata i zapošljavanju, a ako je neko ostao nezaposlen iz perioda kovida, biće zaposlen. Novina je da će se organizovati državne stipendije zdravstvenim radnicima kako bi mogli da se usavrše zbog savremene opreme i inovativnih lekova, rekla je Radojević Škodrić.

U Zdravstvenom centru Užice stalni ugovor dobila su 82 lica, a 12 je zaposleno u Specijalnoj bolnici Čigota.

Mi ćemo kao Grad nastaviti da ulažemo i u zdravstvene ustanove i ljude, čime ćemo podići usluge na najviši nivo. Sigurna sam da ćemo uz pomoć države uskoro krenuti u realizaciju rekonstrukcije Zdravstvenog centra Užice, kazala je gradonačelnica Užica Jelena Raković Radivojević.

Ona je navela da je Opšta bolnica Užice dobila dve magnetne rezonance, dobiće mamograf i ultrazvučne aparate, čime će se liste čekanja smanjiti i biti ubrzana dijagnostika.

Direktorka RFZO je posle prijema radnika obišla Opštu bolnicu Užice, deo gde je planinara nova magnetna rezonanca.

Škodrić: Zahvaljujući novim mamografima preventivni pregledi dostupni svim ženama

BEOGRAD - Zahvaljujući novim mamografima, koji su stigli u veliki broj gradova, preventivni i dijagnostički pregledi dojke biće dostupni svakoj ženi u Srbiji, ma gde ona živala, izjavila je danas direktorka Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje (RFZO) Sanja Radojević Škodrić.

Ona je, nakon svečanog uručjenja mamografa koji je Domu zdravlja Vračar poklonila država, istakla da je reč o najsavremenijem mamografu koji ima minimalno zračenje, a tri puta jaču rezoluciju.

"To znači da se tri puta bolje vidi svaka promena. Ima još jednu značajnu karakteristiku, a to je da ima tomosintezu koja omogućava da se vidi i najminimalnija promena", istakla je direktorka RFZO-a.

Dodala je da je za žene značajno i to što su pregledi na ovakvim mamografima gotovo bezbolni.

Sanja Radojević Škodrić je naglasila da je ovim ispunjeno obećanje predsednika Srbije Aleksandra Vučića da će u Srbiju stići 18 najsavremenijih mamografa.

Istakla je i da je zdravlje svake žene najvažnije, jer su one stub porodice.

"Svaka od njih je nečija majka, sestra, ćerka i gubitkom njihovih života mi gubimo čitave porodice", poručila je direktorka RFZO-a.

Ona je dodala da je važno i to što mamografi dolaze u domove zdravlja, jer je svakome lakše da se pregleda u tim ustanovama nego u bolnici.

"Ljudima su asocijacija na bolnice neke teže dijagnoze, a prevencijom dolazimo do rane dijagnoze, kada je moguće i potpuno izlečenje", ukazala je Radojević Škodrić.

Navela je da su, kada je reč o dijagnostici karcinoma dojke, na poslednju listu lekova stavljeni i dodatni inovativni lekovi.

"Sada će žene u Srbiji imati dostupnu inovativnu terapiju podjednako u svakom zdravstvenom centru. Takođe, ne postoji lek za karcinom dojke koji neće biti dostupan i u Srbiji", istakla je ona.

Direktor Doma zdravlja Vračar Miroslav Dmitrović rekao je da će sutra biti sprovedeni prvi preventivni pregledi kod svih pacijentkinja koje dođu u tu ustanovu, a da od ponedeljka počinju redovni pregledi u dve smene.

Istakao je da je cilj da oko 15.000 žena bude obuhvaćeno obaveznim skriningom za rano otkrivanje karcinoma dojke i naveo da će sve žene na Vračaru dobiti poziv na kom će im biti navedeno kada će moći da dođu na pregled.

Na novom mamografu danas je pregledana i prva pacijentkinja, Mirjana Drinjaković, koja je navela da je to njen prvi pregled dojke.

PROGRAM ODREĐIVANJA PEPSINA KOD DECE U DIJAGNOSTICI REFLUKSNE BOLESTI Do dijagnoze iz pljuvačke neinvazivnom metodom

- PEP test je nova dijagnostička metoda koju trenutno nijedna državna zdravstvena ustanova u našoj zemlji ne primenjuje, ali je njegova primena registrovana u zemljama Evrope i šire - otkriva za „Dnevnik“ direktorka Instituta profesorka dr Jelena Antić.

- Rešenjem Ministarstva zdravlja Srbije, Institutu za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine odobreno je da se metoda određivanja pepsina u pljuvački, ispljuvku ezofagealnom aspiratu, trahealnom aspiratu, tečnosti dobijene bronhoalveolarnom lavažom ili slično uvede kao nova naučno dokazana i proverena zdravstvena tehnologija – kaže za „Dnevnik“ direktorka Instituta profesorka dr Jelena Antić.

Kako navodi, pepsin je enzim koji se luči, a otkriva se iz pljuvačke. Stoga više ne mora da se radi invazivna metoda, koja se izvodi sondom. U okviru programa primene PEP testa u dijagnostici refluksne bolesti obuhvaćeno je ukupno 98 dece uzrasta od 1,5 meseca do 17 godina, od toga 59 odsto je imalo dominantno pulmološku problematiku (prolongirani kašalj, astma, recidivantne aspiracione pneumonije), 41 odsto gastroenterološku problematiku (recidivantno povraćanje, hronični bol u trbuhu, dispeptične tegobe), a samo dvoje je upućeno od strane ORL specijaliste zbog disfonije, odnosno poremećaja glasa.

U pitanju je refluksna bolest koja kod dece može da se ispolji različitim simptomima i znacima, što zavisi od uzrasta i težine kliničke slike.

- Podaci o učestalosti ekstraesofagealnih simptoma kod dece su često kontradiktorni, ali prema literaturnim navodima prevalencija za neke od njih je sledeća: respiratorna simptomatologija 57,7 odsto, dentalne erozije od 14 do 76 odsto (prosečno 40,2 odsto), ALTE sindrom 40 odsto, astma kod 13,2 do 65 odsto (prosečno 23,4 odsto), pneumonija u tri odsto, sinusitis 4,2 procenta, otitis media u 2,1 odsto i bronhiektazije kod jedan odsto, laringotraheitis kod 62,5 odsto – navodi dr Antić.

Program za svu decu do 18 godina

- Program određivanja pepsina kod dece u dijagnostici refluksne bolesti u Autonomnoj pokrajini Vojvodini realizuje Institut za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine u Novom Sadu. Ovaj program mogu da koriste sva deca uzrasta do 18 godina sa ezofagealnom i ekstraefagealnom simptomatologijom upućeni na Institut za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine u Novom Sadu od strane gastroenterologa, pulmologa ili otorinolaringologa radi ambulantnog pregleda ili hospitalizacije – objašnjava dr Antić.

Prema njenim rečima, suverena metoda u dijagnostici refluksne bolesti je 24-časovna pehametrija, koja omogućava 24 sata kvantifikovanje kisele ekspozicije u ezofagusu tokom normalne dnevne aktivnosti.

- Promene intraluminalne impedance omogućavaju merenje kretanja tečnosti, hrane i vazduha u ezofagusu, čime se registruje ne samo acidni već i neacidni refluks. Kombinacija 24-časovne pehametrije i impedance je najkompletnija metoda za dijagnostiku refluksne bolesti – objašnjava dr Antić.

Dobijeni rezultat se očitava kvalitativno kao pozitivan ili negativan, a ukoliko se pločica postavi u čitač, tada postoji mogućnost određivanja vrednosti pepsina u uzorku pljuvačke.

Ovo je jedan od tri posebna programa koji se rade u Institutu, a koje finansira Pokrajinska vlada.

ПОЛИТИКА

The screenshot shows a news article on the website 'POLITIKA'. The main headline is 'Dijabetes u trudnoći podrazumeva strogi nadzor lekara'. Below the headline, there is a sub-headline: 'To je dodatni problem za održavanje trudnoće, jer se zna da šećerna bolest u drugom stanju donosi brojne komplikacije'. The article text starts with: 'Do 2030. godine očekuje se da će pomoć lekara potražiti dva odsto više žena sa dijabetesom tipa 1, a 2050. biće za čak četiri odsto više pripadnica nežnijeg pola sa ovom dijagnozom. To je dodatni problem za održavanje trudnoće, jer se zna da šećerna bolest u drugom stanju, ako nije pod nadzorom dobrog lekara, donosi brojne komplikacije.' The article is dated 'Nedelja, 10.12.2023. u 22:12' and is by 'Danijela Davidov-Kesar'. The sidebar on the right features 'POVEZANE TEME' with images of products like 'FIT' (3 499 din) and 'DEEPICOL' (799 din).

Dijabetes u trudnoći podrazumeva strogi nadzor lekara

To je dodatni problem za održavanje trudnoće, jer se zna da šećerna bolest u drugom stanju donosi brojne komplikacije

Do 2030. godine očekuje se da će pomoć lekara potražiti dva odsto više žena sa dijabetesom tipa 1, a 2050. biće za čak četiri odsto više pripadnica nežnijeg pola sa ovom dijagnozom. To je dodatni problem za održavanje trudnoće, jer se zna da šećerna bolest u drugom stanju, ako nije pod nadzorom dobrog lekara, donosi brojne komplikacije.

Profesor dr Miroslava Gojnić, načelnica Odeljenja patologije trudnoće u Klinici za ginekologiju i akušerstvo Univerzitetskog kliničkog centra Srbije, naglašava da je u poslednjih 10 godina, uvidom u zdravstveno stanje oko

7.000 trudnica, postojalo nešto ispod 80 odsto trudnica sa gestacijskim dijabetesom. Naša sagovornica ističe da ako se problem otkrije na vreme, sprečava se obolevanje majke u kasnijem periodu.

– Novorođena deca neće kasnije u životu imati probleme sa kardiovaskularnim sistemom, vidom, prekomernom telesnom masom, dijabetesom... Isto tako, nešto ispod 20 odsto trudnica sa teškim formama dijabetesa tipa 1 uspešno je iznelo trudnoću. Decenijama su takvi pacijenti imali mnogo više hendikepa i male mogućnosti da ostvare svoje materinstvo i dobiju zdravo dete. Nešto manje od dva odsto bile su uspešno završene trudnoće kod žena koje su imale nove vrste terapija – pojašnjava dr Gojnić.

Dijabetes u trudnoći, gestacioni dijabetes ili trudnički dijabetes predstavlja stanje povišenog šećera u krvi koje se prvi put dijagnostikuje tokom trudnoće i to tokom drugog ili trećeg trimestra. Samo neki od faktora rizika za razvoj dijabetesa u trudnoći, kako pojašnjava docent dr Jovana Todorović, sa Instituta za socijalnu medicinu Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, jesu starost trudnice preko 35 godina, postojanje šećerne bolesti u porodici, gojaznost pre trudnoće, dobitak u telesnoj masi tokom trudnoće, dijabetes u prethodnoj trudnoći, sindrom policističnih jajnika, nedostatak vitamina D, pušenje, kao i nedovoljna fizička aktivnost. Zdravim trudnicama koje nemaju kontraindikacije za fizičku aktivnost, danas se preporučuju podjednaki nivoi fizičke aktivnosti kao i ostatku odrasle populacije, odnosno 150 minuta umerene aerobne fizičke aktivnosti nedeljno uz dva treninga namenjena jačanju mišića.

– Ipak, uprkos svim poznatim dobrobitima fizičke aktivnosti tokom trudnoće, veliki broj žena ne ispunjava ove preporuke. Neki od razloga uključuju strah od povređivanja, nepoznavanje oblika fizičkih aktivnosti koje su bezbedne tokom trudnoće, ali i simptome koji su povezani sa trudnoćom, posebno mučninu, povraćanje, glavobolju ili malaksalost. Fizičke aktivnosti koje bi trudnice trebalo da izbegavaju su svi kontaktni sportovi, skijanje, klizanje, ronjenje, ali i vožnja bicikla, kao i sve vežbe koje se izvode ležeći na leđima nakon 16. nedelje trudnoće. Svim ostalim aktivnostima se trudnice mogu baviti, nakon razgovora sa ginekologom koji će proveriti da li postoji neki od razloga za izbegavanje fizičkih aktivnosti – naglašava dr Todorović i dodaje da savetovališta za trudnice predstavljaju idealno mesto za saradnju lekara različitih specijalnosti, jer poboljšavaju dostupnost usluga zdravstvene zaštite neophodne ženama 21. veka.

Kako ističe profesor dr Aleksandra Jotić, endokrinolog Klinike za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma Univerzitetskog kliničkog centra Srbije, Centar za dijabetes i lipidne poremećaje ove ustanove ostvaruje dugogodišnju multidisciplinarnu saradnju u praćenju žena sa pregestacijskim i gestacijskim dijabetesom, sa timom Klinike za ginekologiju i akušerstvo UKCS-a, kojim rukovodi profesor dr Miroslava Gojnić. Istovremeno, sprovodi se prekonceptijska edukacija za žene čija je trudnoća komplikovana tipom 1 dijabetesa, o značaju ostvarivanja optimalne metaboličke kontrole.

– Terapijski pristup kod žena čija je trudnoća komplikovana tipom 1 dijabetesa, zasniva se na primeni intenzivirane konvencionalne insulinske terapije, uz korišćenje savremenih insulina, odnosno onih insulinskih analoga koji su bezbedni u trudnoći. Takođe, značajna indikacija za nove tehnologije, senzorom potpomognuta insulinska pumpa, primenjuje se u prekonceptiji i tokom trudnoće žena sa tipom 1 dijabetesa, kod kojih prethodnim terapijskim režimom nije bilo moguće postići optimalnu metaboličku kontrolu, čime se redukuju i neželjeni ishodi trudnoće. Žene sa tipom 2 dijabetesa se dodatno edukuju o značaju optimalizacije telesne mase u prekonceptijskom periodu i prate se drugi komorbiditeti, od kojih je najčešća hipertenzija. Terapijski modaliteti se individualno određuju, pri čemu većina dijabetoloških udruženja prednost daje insulinskoj terapiji – pojašnjava dr Jotić.

Istovremeno se sprovodi aktivan skrining svih trudnica na gestacijski dijabetes, čija se učestalost značajno povećala u prethodnoj deceniji.

– Svim trudnicama se između 24. i 28. nedelje trudnoće sprovodi dvočasovni oralni test opterećenja glukozom sa 75 grama glukoze. Nakon otkrivanja gestacijskog dijabetesa, trudnice dobijaju edukaciju o primeni adekvatnog higijensko-dijetetskog režima ishrane. Ukoliko se ne postignu ciljne vrednosti glikemija uvidom u sprovođenje samokontrole glikemija u kućnim uslovima, nakon dve nedelje, individualno se određuje medikamentozna terapija uz nastavak promene životnog stila. Sa druge strane, skrining na gestacijski dijabetes se može sprovesti i ranije (15. nedelja gestacije), u populaciji žena koje su u visokom riziku za razvoj gestacijskog dijabetesa kasnije tokom trudnoće – dodaje dr Jotić.

Profesorka Gojnić napominje da je njena klinika tercijarni centar svih tercijarnih centara za ovu oblast i da je važno da u timu budu vrhunski lekari raznih specijalnosti jer multidisciplinarnost daje mogućnost za ostvarivanje najboljih rezultata.

– Formiran je Regionalni centar trudnoće i dijabetesa. Rezultati rada su doveli do rađanja zdrave dece i sprečavanja da majke u životu imaju trajne bolesti kao što su hipertenzija, patološka gojaznost, oboljenja bubrega i jetre... Uspeh obezbeđuje protokol rada, uz individualni pristup svakoj trudnici. Bitno je da smo predani pacijentima i da imamo empatiju, kao i da sarađujemo sa drugim ustanovama i edukujemo medicinske sestre bez kojih se kvalitetan nadzor ne bi ostvario. Trudimo se da učinimo sve da u onim situacijama gde je kod žena zbog određenih oboljenja trudnoća dodatno opterećenje za organizam, dođe do rađanja zdrave bebe. Sprovali smo pravovremeno jednostavne i ekonomski isplative testove oralnog opterećenja glukozom. Interesantno je da smo u našoj populaciji od oko 7.500 trudnica uočili vrlo frekventan „trudnički šećer“ i sprečili da takvo stanje postane bolest – napominje dr Gojnić i dodaje da se subspecijalističkim timskim radom obezbeđuje kvalitet nataliteta, ne samo kvantitet.

– Često specijalizantima govorim da uz podatke koje daje majka, one koje uočimo u kliničkoj slici i pregledom, moramo dobro razumeti i „šta beba priča“... Ultrazvučnim pregledom nije dovoljno samo dobro prepoznati anatomske organe i protumačiti njihovu funkciju, neophodno je razumeti interreakciju i uzajamno povezati promene koje se vide na svakom dostupnom organu ploda, posteljici, plodovoj vodi, cirkulaciji krvi koja plodu donosi hranu, kiseonik i sve ostalo. Tako smo dokazali da jednom odrađen uredan test na šećer, ukoliko beba pokaže „znake“ da tokom dana ima sporadično dotok visokog šećera, zahteva našu stručnu modifikaciju – smatra dr Gojnić.

Iz rezultata kliničkog rada proistekla je i želja da se kroz Medicinski fakultet obezbedi edukacija novim generacijama formiranjem novog programa doktorskih studija pod nazivom „Fetalno programiranje i prenatalna prevencija bolesti adultnog doba“. U ovim doktorskim studijama uključeni su i lekari iz bazičnih grana medicine, jer samo tako u ovoj oblasti, kako kaže dr Gojnić, mogu da se pomeraju granice i ostvaruju još bolji rezultati.